

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MELCHIORA WATHELETA
od 22. siječnja 2015.¹

Predmet C-519/13

**Alpha Bank Cyprus Ltd
protiv
Senha Dau Sija,
Alpha Panareti Public Ltd,
Susan Towson,
Stewart Cresswella,
Gillian Cresswell,
Julie Gaskell,
Petera Gaskella,
Richarda Wernhama,
Tracy Wernham,
Joanne Zorani,
Richarda Simpsona**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Anotato Dikastirio Kyprou (Cipar))

„Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Dostava sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima – Uredba (EZ) br. 1393/2007 – Članak 8. – Odbijanje primitka pismena – Zahtjev za dostavu obrasca iz Priloga II. Uredbi koji ima za cilj obavijestiti adresata o njegovu pravu da odbije primitak pismena – Valjanost dostave u slučaju nekorištenja obrasca – Mogućnost naknadne dostave preko adresatova odvjetnika“

I – Uvod

1. Zahtjev za prethodnu odluku podnesen je u okviru sedam sporova, koji se odnose na preostali iznos hipotekarnoga kredita, između društva Alpha Bank Cyprus Ltd (u daljnjem tekstu: Alpha Bank), društva koje se bavi bankarskim djelatnostima, s jedne strane, i kupaca nekretnina kao i društva Alpha Panareti Public Ltd, koje je bilo kreditni jamac, s druge strane².

2. Taj zahtjev odnosi se na tumačenje članka 8. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena“) i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000³.

1 — Izvorni jezik: francuski

2 — Društvo Alpha Panareti Public Ltd u svakom od sedam postupaka pojavljuje se u tom svojstvu.

3 — SL L 324, str. 79. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 7., str. 171.).

3. Članak 8. te uredbe naslovljen „Odbijanje primitka pismena“ propisuje da se adresata pismena mora obavijestiti „korištenjem standardnog obrasca iz Priloga II. [Uredbi]“ da može odbiti dostavu tog pismena ako pismo nije napisano na određenom jeziku ili se u njegovu prilogu ne nalazi prijevod tom jeziku.

4. Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se osobito na to je li standardni obrazac obvezan ili nije te na posljedice njegova nekorištenja na dostavu pismena.

II – Uredba br. 1393/2007

5. Članak 8. navedene uredbe, naslovljen „Odbijanje primitka pismena“, određuje:

„1. Tijelo za zaprimanje, korištenjem standardnog obrasca iz Priloga II., obavješćuje adresata da može odbiti primitak pismena koje se dostavlja u vrijeme dostave ili njegovim vraćanjem tijelu za zaprimanje u roku od tjedan dana, ako pismo nije napisano, ili se u njegovom prilogu ne nalazi prijevod, na jednom od sljedećih jezika:

- (a) na jeziku koji adresat razumije; ili
- (b) službenom jeziku države članice primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, službenom jeziku ili na jednome od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava.

2. Ako je tijelo za zaprimanje obaviješteno da adresat odbija primitak pismena koje se dostavlja u skladu sa stavkom 1., o tome odmah obavješćuje tijelo za slanje putem potvrde iz članka 10. i vraća zahtjev i pismo za koje se zahtijeva prijevod.

3. Ako je adresat odbio primiti pismo u skladu sa stavkom 1., dostava pismena se može ispraviti putem dostave adresatu u skladu s odredbama ove Uredbe o pismenu u čijem prilogu se nalazi prijevod na jezik naveden u stavku 1. U tom slučaju, datum dostave pismena je datum na koji je pismo u čijem prilogu se nalazi prijevod dostavljeno u skladu s propisima države članice primateljice. Međutim, ako se u skladu s pravom države članice, pismo mora dostaviti u određenom roku, datum koji će se uzeti u obzir u pogledu podnositelja zahtjeva je datum dostave prvog pismena utvrđen u skladu s člankom 9. stavkom 2.

[...]“

III – Glavni postupak i prethodna pitanja

6. U sedam žalbenih postupaka pred sudom koji je uputio zahtjev tuženici su, s jedne strane, kupci nekretnina koje su smještene na području Republike Cipra i, s druge strane, prodavatelj tih nekretnina društvo Alpha Panareti Public Ltd⁴. Nekretnine su stečene putem hipotekarnoga kredita koji je odobrilo društvo Alpha Bank, koje je kupce kao i prodavača, to jest društvo Alpha Panareti Public Ltd koje je bilo kreditni jamac, pred ciparskim sudovima tužilo radi naplate preostalog iznosa hipotekarnoga kredita.

4 — Iz spisa koji je podnesen Sudu proizlazi da to društvo, osnovano na Cipru, ne pripada društvu Alpha Bank.

7. S obzirom na to da su kupci⁵ imali trajno boravište u inozemstvu, društvu Alpha Bank je, slijedom zahtjeva *ex parte*⁶, u svakom od prvostupanjskih postupaka izdano rješenje kojim se dopušta dostava izvan geografskog područja nadležnosti suda ovjerene preslike akta kojim se pokreće postupak⁷ i obavijesti pridružene aktu kojim se pokreće postupak⁸ kao i njihovih prijevoda (u daljnjem tekstu: sporno rješenje). Osim toga, svako od tih spornih rješenja predviđalo je da se dostava navedenih dokumenata obavlja prema propisima predviđenim Uredbom br. 1393/2007.

8. Svakom kupcu u Englesku su bili dostavljeni sljedeći dokumenti:

- ovjerena preslika akta kojim se pokreće postupak i „obavijest“ pridružena pismenu, na grčkom i engleskom jeziku;
- ovjerena preslika spornog rješenja, samo na grčkom jeziku i
- ovjerena preslika izjave pod prisegom prevoditeljice o istovjetnosti prijevoda s izvornim dokumentima.

9. Tuženici su u svakom od sedam sporova u prvom stupnju izjavili da će uvjetno sudjelovati u postupku i podnijeli su zahtjev za poništenje ili proglašenje nevaljanosti spornih rješenja kao i samih dostava. Tvrdili su da su temeljem Uredbe br. 1393/2007 i ciparskog Zakona o građanskom postupku trebali biti dostavljeni i ostali dokumenti, to jest za svaku tužbu:

- preslika zahtjeva *ex parte*;
- prijevod spornoga rješenja na engleski jezik;
- standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 u skladu s člankom 8. navedene uredbe i
- dopis koji objašnjava koji se dokumenti trebaju dostaviti.

10. Društvo Alpha Bank je pred prvostupanjskim sudom tvrdilo da se tuženici, s obzirom na to da su saznali za postojanje tužbe i njezina predmeta kao i za rokove koji se na njih primjenjuju, nisu mogli pozvati na nepravilnost dostave. Prema mišljenju društva Alpha Bank, zahtjevi tuženikâ da se dostava poništi predstavljaju njihov pokušaj da izbjegnu dostavu.

11. Prvostupanjski sud je u svih sedam postupaka prihvatio zahtjeve tuženikâ. Taj je sud presudio da propust dostave nužnih dokumenata i prijevoda na engleski jezik, osobito prijevoda spornih rješenja, predstavlja povredu ciparskog Zakona o građanskom postupku kao i Uredbe br. 1393/2007 jer je time adresatu dokumenata onemogućeno da sazna njihov sadržaj. Prvostupanjski sud je također presudio da je došlo do povrede te uredbe time što se tuženicima nije dostavio standardni obrazac iz Priloga II. istoj uredbi, koji bi ih obavijestio o njihovoj pravu da odbiju primitak spornog rješenja na grčkom jeziku ako se u njegovu prilogu ne nalazi potreban prijevod na engleski jezik. Prvostupanjski je sud, na tim osnovama, u svakom postupku poništio dostavu akta kojim se pokreće postupak i „obavijesti“ pridružene pismenu kao i spornog rješenja.

12. Društvo Alpha Bank je pred sudom koji je uputio zahtjev podnijelo žalbu protiv svake od sedam presuda.

5 — Prodavatelj ima sjedište na Cipru.

6 — To jest, zahtjev koji se podnosi a da se ne obavijesti protivna strana.

7 — U postupkovnim dokumentima koji su pridruženi zahtjevu za pokretanje prethodnog postupka, takozvani *writ*.

8 — U postupkovnim dokumentima koji su pridruženi zahtjevu za pokretanje prethodnog postupka, takozvani *notice of writ* (u daljnjem tekstu: obavijest).

13. Sud koji je uputio zahtjev presudio je posebnom presudom da su dijelovi sedam presuda prvostupanjskog suda koji poništavaju dostavu zbog povreda nacionalnog prava zahvaćeni pogreškom koja se tiče prava jer je u okolnostima iz glavnog postupka takav propust bilo moguće ispraviti, u skladu s duhom Uredbe br. 1393/2007. Taj sud navodi da „unatoč brojnim problemima koji su utvrđeni u načinu na koji je izvršena dostava, iz dokumenata poslanih za dostavu ne proizlazi da su tuženici bili stvarno u zabludi jer su se na vrijeme pojavili pred sudom. Osim toga tuženici nisu mogli izriekom navesti svoju navodnu zabludu, niti, što je još važnije, posljedice koje je za njih imala eventualna zabluda“.

14. Sud koji je uputio zahtjev naveo je da će on poništiti dostavu samo ako Sud presudi da je dostava korištenjem standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 potrebna u svim slučajevima dostave na osnovi navedene uredbe i da eventualni propust dostave tog obrasca ne može biti ispravljen i dovodi do nevaljanosti dostave u cijelosti.

15. U tom je kontekstu Anotato Dikastirio Kyprou (Cipar) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Je li dostava putem standardnog obrasca iz Uredbe br. 1393/2007 potrebna u svakom slučaju ili su dopuštene iznimke?
2. Ako je spomenuta dostava potrebna u svakom slučaju, je li u ovom slučaju njezino propuštanje razlog nevaljanosti dostave u cijelosti?
3. U slučaju negativnog odgovora, je li u skladu s Uredbom br. 1393/2007 moguća dostava odvjetniku tuženikâ koji su prihvatili uvjetno sudjelovati u postupku, a koji se prema klijentima obvezao na primanje predmetne dostave ili je potrebna nova dostava u skladu s postupkom predviđenim Uredbom br. 1393/2007?“

IV – Postupak pred Sudom

16. Društvo Alpha Bank, tuženici, ciparska, njemačka, grčka, španjolska i austrijska vlada kao i Europska komisija podnijeli su pismena očitovanja. Društvo Alpha Bank, tuženici, ciparska, njemačka i španjolska vlada kao i Komisija za vrijeme rasprave održane 27. studenoga 2014. iznijeli su usmena očitovanja.

V – Analiza

A – Prvo prethodno pitanje

1. Argumentacija stranaka

17. Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita mora li se članak 8. Uredbe br. 1393/2007 tumačiti na način da tijelo za zaprimanje⁹ mora sustavno koristiti standardni obrazac iz Priloga II. toj uredbi prigodom dostave adresatu pismena koje se dostavlja.

⁹ — Dostava u glavnim postupcima izvršena je u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe br. 1393/2007, to jest između određenih tijela („za slanje“ (na Cipru) i „za zaprimanje“ (u Ujedinjenoj Kraljevini)) na temelju članka 2. te uredbe.

18. Tuženici smatraju da Uredba br. 1393/2007 ne sadrži nijednu iznimku od prava na primitak standardnog obrasca iz njezina Priloga II. Oni ističu da je zakonodavac Europske unije namjerno propisao taj obrazac kako bi jamčio i štitio temeljna prava adresata na obaviještenost i na pravičan postupak. Nasuprot tomu društvo Alpha Bank smatra da standardni obrazac u pitanju uopće nije potreban ako je akt kojim se pokreće postupak bio preveden na jezik tijela za zaprimanje.

19. Grčka vlada smatra da ni članak 8. ni ikoji drugi članak Uredbe br. 1393/2007 ne propisuju iznimku koja bi omogućavala tijelu za zaprimanje da se oslobodi od korištenja standardnog obrasca koje određuje članak 8. stavak 1. Uredbe. Prema mišljenju španjolske vlade, tekst Uredbe (EZ) br. 1393/2007 ne dopušta nikakvu sumnju. Naime, članak 8. zahtijeva da se obavijesti koje on propisuje prosljeđuju korištenjem standardnog obrasca iz Priloga II. navedenoj uredbi. Austrijska vlada također smatra da je dostava standardnog obrasca potrebna u svakom slučaju.

20. Prema mišljenju ciparske vlade, iako je, *a priori*, korištenje standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 obvezno u svakom slučaju dostave sudskog pismena, čini se, međutim, da je Sud stvorio iznimku od te opće obveze u presudi Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264), kad je adresat upoznat sa sadržajem dostavljenog pismena.

21. Prema mišljenju Komisije standardni obrazac u pitanju ima obavještajnu svrhu i potreban je u svakom slučaju u kojem se sudsko pismo dostavlja na jeziku koji tuženi ne razumije. Posljedično, Komisija smatra da, ako je pismo dostavljeno na jednom od jezika iz članka 8. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007, standardni obrazac gubi svoju svrhu i njegovo korištenje nije potrebno. Komisija također dodaje da u ovom slučaju adresat ne bi imao pravo odbiti primitak pismena da je prigodom dostave bio pridružen standardni obrazac.

22. Prema mišljenju njemačke vlade, tijelo za zaprimanje mora pridružiti standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 samo kada pismo u smislu članka 8. stavka 1. te uredbe nije prevedeno na jedan od jezika navedenih u članku 8. stavku 1. točkama (a) i (b) spomenute uredbe. Naime, obveza obavještavanja koju određuje članak 8. stavak 1. predstavlja obvezu „posebnog ispitivanja koje izvršava tijelo za zaprimanje“, koje obavlja vlastitu provjeru na temelju stručnog znanja koje ima kao tijelo ili sud. Ta vlada posljedično smatra da tijelo za zaprimanje treba u svakom slučaju provjeriti mora li adresat iz članka 8. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007 biti obaviješten o svojem pravu da odbije primitak pismena posredstvom standardnog obrasca. Ona smatra da sporno rješenje predstavlja pismo u smislu članka 8. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007 jer ako ne postoji prijevod, nije moguće isključiti da njegov sadržaj nije bitan s postupovnog stajališta, što opravdava autonomnu obvezu tijela za zaprimanje o obavještavanju na temelju te odredbe.

2. Ocjena

23. Prema mojem mišljenju doseg članka 8. Uredbe br. 1393/2007 jasan je i nedvojbjen. Korištenje standardnog obrasca iz Priloga II. toj uredbi potrebno je u svim slučajevima dostave sudskih pismena¹⁰, bez iznimke, neovisno o jeziku na kojem je napisano pismo koje se dostavlja i bez obzira na to je li potonjem priložen prijevod ili ne¹¹.

10 — Vidjeti članak 8. stavak 4. Uredbe br. 1393/2007. Pitanja koja su postavljena Sudu odnose se među ostalim na pisma kojima se pokreće postupak. U vezi s područjem primjene navedene uredbe, ona predviđa samo dvije okolnosti u kojima je dostava sudskog pismena između država članica izuzeta iz njezina područja primjene, to jest, s jedne strane, ako je prebivalište ili mjesto uobičajenog boravišta adresata nepoznato i, s druge strane, ako je adresat odredio ovlaštenog zastupnika u državi u kojoj se vodi sudski postupak. U ostalim slučajevima, čim adresat sudskog pismena boravi u inozemstvu, dostava tog pismena nužno ulazi u područje primjene te uredbe i mora, prema tome, kao što i predviđa njezin članak 1. stavak 1., biti provedena sredstvima koje je uspostavila sama Uredba u tu svrhu. Također vidjeti u tom smislu točke 24. i 25. presude Alder (C-325/11, EU:C:2012:824).

11 — Vidjeti točku 37. presude Alder (C-325/11, EU:C:2012:824), gdje je Sud presudio da „članak 4. stavak 3. i članak 5. stavak 1. [Uredbe br. 1393/2007], u vezi s uvodnom izjavom 12. te uredbe, zahtijeva da se dostava sudskih pismena nužno izvršava korištenjem standardnog obrasca i da on bude preveden na jezik koji adresat razumije ili na službeni jezik države primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi, na barem jedan službeni jezik mjesta gdje se dostava treba izvršiti“.

24. Najprije, tekst¹² članka 8. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007 jasno i bez iznimke zahtijeva da tijelo za zaprimanje koristi obrazac u pitanju u trenutku dostave pismena za dostavu.

25. Članak 8. stavak 1. Uredbe br. 1393/2007 ne predviđa stoga mogućnost da tijelo za zaprimanje odlučuje je li nužno koristiti taj obrazac ovisno o jeziku pismena koje se dostavlja ili jezicima koje adresat razumije – podatak koji bi mu u svakom slučaju često bio nepoznat – ili pak o službenim jezicima države članice u pitanju ili o postojanju pridruženog prijevoda na te jezike.

26. Naime, dio rečenice „ako pismeno nije napisano, ili se u njegovu prilogu ne nalazi prijevod, na jednom od sljedećih jezika“ ne uvjetuje korištenje obrasca, već samo adresatovo pravo da odbije pismeno.

27. Standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 stoga se mora automatski koristiti za dostavu pismena adresatu, čak i ako se pokaže suvišnim na temelju, na primjer adresatova znanja jezika ili, točnije, kada je pismeno koje se dostavlja napisano na službenom jeziku države članice primateljice. Dodajem da čak i u tom potonjem slučaju sustavna obveza da se priloži taj obrazac, koji ima samo jednu stranicu, na službenom jeziku države članice primateljice ili jednom od službenih jezika mjesta dostave ne predstavlja, prema mojem mišljenju, neopravdano pretjeranu obvezu.

28. Zatim, standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 i s njim povezana obveza korištenja predstavljaju novost u odnosu na prethodnu uredbu, to jest Uredbu br. 1348/2000 od 29. svibnja 2000. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima¹³. Smatram da ta novost odražava volju europskog zakonodavca da poveća učinkovitost i brzinu¹⁴ slanja sudskih i izvansudskih pismena između država članica, pritom poštujući prava na obranu navedenog adresata¹⁵.

29. Cilj je obveznoga korištenja tog obrasca izbjeći neželjene situacije, kao što je situacija u ovom slučaju, gdje se dokument od jedne stranice, to jest ovjerena preslika spornog rješenja, samo na grčkom jeziku, dakle na jeziku koji tuženici ne razumiju (ili je moguće da ne razumiju) ili koji nije službeni jezik države članice primateljice (engleski), nalazi u sredini skupa dokumenata na grčkom jeziku koji svi, osim spornog rješenja, u prilogu imaju prijevod¹⁶.

12 — Vidjeti u tom smislu, među ostalim verzije na španjolskom jeziku „[e]l organismo receptor informará al destinatario“, na češkom jeziku „[p]říjemající subjekt vyrozumí adresáta“, na njemačkom jeziku „[d]ie Empfangsstelle setzt den Empfänger [...] in Kenntnis“, na grčkom jeziku „[η] υπηρεσία παραλαβής ενημερώνει τον παραλήπτη“, na engleskom jeziku „[t]he receiving agency shall inform the addressee“, na francuskom jeziku „[l]’entité requise informe“, na irskom jeziku „[c]uirfidh an ghníomhaireacht fála an seolai ar an eolas“, na talijanskom jeziku „[l]’organo ricevente informa il destinatario“, na nizozemskom jeziku „[d]e ontvangende instantie stelt degene voor wie het stuk is bestemd [...] in kennis“, na portugalskom jeziku „[a] entidade requerida avisa o destinatário“, na slovačkom jeziku „[p]rijímajúci orgán [...] informuje adresáta“ i na finskom jeziku „[v]astaanottavan viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle“.

13 — SL L 160, str. 37.

14 — Vidjeti članak 4. stavak 1. Uredbe br. 1393/2007, koji predviđa da se „[s]lanje sudskih pismena obavlja [...] izravno i što brže moguće“. Vidjeti presudu Alder (C-325/11, EU:C:2012:824, t. 34.). Prema analogiji vidjeti presude Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264, t. 46.) i Roda Golf & Beach Resort (C-14/08, EU:C:2009:395, t. 54.), koje se odnose na Uredbu br. 1348/2000. Kao što je naglasila Komisija, „iz uvodnih izjava 2., 6. i 7. Uredbe br. 1393/2007 proizlazi da je njezin cilj poboljšati i ubrzati slanje sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima među državama članicama koja se dostavljaju u drugu državu, pri tom tuženiku jamčeći sudsku zaštitu“.

15 — U pogledu važnosti poštovanja prava na obranu prilikom dostave, vidjeti presudu Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264, t. 47. i 48.).

16 — Usto, kao što ističe austrijska vlada „prilaganje standardnog obrasca dokumentu koji treba dostaviti ne usporava postupak dostave. Upravo suprotno, trebalo bi se bojati pogrešaka i kašnjenja, ako bi se moralo ocjenjivati postojanje iznimke. Valja imati na umu da je broj zahtjeva za dostavu velik i da svaki postupak dostave treba stoga biti pojednostavljen što je više moguće“. Kao i španjolska vlada smatram da „[k]orištenje navedenog obrasca jamči ne samo brzinu slanja, nego i njegovu sigurnost“.

30. Prema mojem mišljenju, tijela za zaprimanje stoga nemaju nikakvu marginu prosudbe pri korištenju obrasca u pitanju¹⁷. Autonomno i jedinstveno tumačenje Uredbe br. 1393/2007 podrazumijeva nadalje da standardni obrazac u pitanju mora biti sustavno priložen prigodom dostave pismena koje se dostavlja¹⁸. Ta se uredba naime primjenjuje na sve države članice Unije¹⁹, pri čemu je dostava moguća na više od 20 jezika. Čini mi se da posljedično, čak i s potpuno praktičnog stajališta, nije moguće da tijela za zaprimanje provjere pismena koja se dostavljaju kao i postojanje prijevoda u svim slučajevima.

31. Komisija je u svojem Izvješću o primjeni Uredbe br. 1393/2007²⁰ (u daljnjem tekstu: Izvješće) Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru od 4. prosinca 2013. spomenula nužnost korištenja standardnog obrasca iz Priloga II. toj uredbi u slučaju kada je pismeno koje se dostavlja napisano na jeziku države članice primateljice i gdje posljedično adresat ne može utemeljeno odbiti dostavu temeljem članka 8. stavka 1. točke (b) navedene uredbe. U Izvješću je napomenuto da prilaganje obrasca u tom slučaju može dovesti do toga da adresati smatraju da imaju pravo odbiti primitak.

32. Smatram međutim da standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 sadrži vrlo jasne upute za adresata pismena koje se dostavlja i da njegova jasna formulacija ne navodi na pogrešku. Taj obrazac naime izričito predviđa da adresat može „odbiti primitak pismena, *ako* pismeno nije napisano, ili se u njegovu prilogu ne nalazi prijevod na jezik [koji on razumije] ili na službeni jezik ili jedan od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava“²¹. Pravo na odbijanje nije nikako povezano s postojanjem standardnog obrasca u pitanju²².

33. S obzirom na gore navedeno, smatram da se članak 8. Uredbe br. 1393/2007 mora tumačiti na način da je korištenje standardnog obrasca iz Priloga II. navedenoj uredbi, prigodom dostave adresatu pismena koje se dostavlja, potrebno u svakom slučaju, bez iznimke i neovisno i o jeziku na kojem je napisano pismeno koje se dostavlja i o činjenici nalazi li se u prilogu pismena koje se dostavlja prijevod na jezik koji adresat razumije ili na službeni jezik države članice primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, na službeni jezik ili na jedan od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava.

B – *Drugo i treće prethodno pitanje*

34. Svojim drugim i trećim pitanjem postavljenim za slučaj da je na prvo odgovoreno onako kako sam predložio, sud koji je uputio zahtjev pita Sud, s jedne strane, predstavlja li propust korištenja obrasca razlog nevaljanosti dostave u cijelosti i, s druge strane, o načinu na koji bi se taj propust mogao ispraviti.

17 — Štoviše, kada tijela za zaprimanje imaju marginu prosudbe, Uredba br. 1393/2007 to izričito predviđa. Vidjeti na primjer članak 7. stavak 1. te uredbe, koji predviđa da tijelo za slanje nije obvezno dostaviti pismeno na poseban način koji zahtijeva tijelo za slanje, osim ako takav način nije sukladan pravu države članice primateljice. Također vidjeti prema analogiji članke 12. do 15. Uredbe br. 1393/2007.

18 — U točki 46. presude Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665) Sud je u vezi s Uredbom br. 1348/2000, koja je prethodila Uredbi br. 1393/2007, presudio da „izbor forme uredbe, a ne direktive kako je na početku predložila Komisija, pokazuje važnost koju zakonodavac Zajednice daje izravno primjenjivim odredbama navedene uredbe i njihovoj ujednačenoj primjeni“. Također vidjeti presudu Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264, t. 60.).

19 — Članak 1. stavak 3. Uredbe br. 1393/2007, naslovljen „Područje primjene“, predviđa da „u ovoj Uredbi, pojam ‘država članica’ znači države članice uz izuzetak Danske“. Međutim, primjena te uredbe bila je proširena na Kraljevinu Dansku primjenom Sporazuma između Europske zajednice i Kraljevine Danske o dostavi sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim stvarima, koji je potpisan 19. listopada 2005. u Bruxellesu (SL L 300, str. 55.).

20 — COM(2013) 858 *final*. U tom izvješću Komisija procjenjuje primjenu Uredbe br. 1393/2007 tijekom razdoblja od 2008. do 2012. godine. Članak 24. te uredbe naime određuje da, najkasnije 1. lipnja 2011. i sljedećih pet godina, Komisija mora procijeniti primjenu Uredbe i, ako je to potrebno, predložiti promjene. Komisija u Izvješću navodi da je 2011. pokrenula studiju kako bi prikupila podatke i procijenila primjenu Uredbe br. 1393/2007. O tom se pitanju također raspravljalo prilikom susreta Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima i Komisija navodi da je vodila računa o pismima, pritužbama i peticijama građana kao i o prethodnim odlukama Suda koje se odnose na navedenu uredbu.

21 — Moje isticanje

22 — Vidjeti točku 26. ovog mišljenja.

35. Uredba br. 1393/2007 ne govori o pravnim posljedicama koje proizlaze iz propusta korištenja standardnog obrasca iz Priloga II. navedenoj uredbi. *A fortiori*, ona ne predviđa da taj propust predstavlja razlog nevaljanosti dostave u cijelosti²³. S obzirom na to da u Uredbi br. 1348/2000 nije ništa navedeno o posljedicama dostave na jeziku koji nije jedan od onih koje ona određuje, isto kao što se ni u Uredbi br. 1393/2007 ne navodi ništa o propustu korištenja standardnog obrasca, sudska praksa koja se odnosi na prvu od dviju uredbi sadrži vrijedne upute o tom pitanju.

36. U točki 51. presude Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665) Sud je presudio da s obzirom na to da Uredba br. 1348/2000 (koju je zamijenila Uredba br. 1393/2007) ne predviđa posljedice određenih činjenica, na nacionalnom je sudu da primijeni, u načelu, svoje nacionalno pravo, pritom pazeći da se osigura potpuna učinkovitost prava Unije. Sud je dodao da ta praznina u Uredbi može „dovesti do toga da nacionalni sud izuzme iz primjene, ako je potrebno, nacionalno pravilo koje to onemogućava ili da protumači nacionalno pravilo koje je doneseno imajući u vidu potpuno unutarnju situaciju kako bi ga primijenio na prekograničnu situaciju u pitanju“²⁴.

37. Osim toga u točki 65. te iste presude Sud je presudio da, kako bi se sačuvao koristan učinak Uredbe, važno je da nacionalni sud pazi na to da su prava različitih stranaka u pitanju zaštićena uravnoteženo i na najbolji način²⁵.

38. Glede prava adresata pismena koje se dostavlja, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da ciljevi učinkovitosti i brzine iz Uredbe br. 1393/2007 ne mogu biti postignuti tako da na bilo koji način oslabe pravo na obranu tih adresata, koje proizlazi iz prava na pravičan postupak, propisanog u članku 47. drugom stavku Povelje Europske unije o temeljnim pravima²⁶, što među ostalim podrazumijeva da imaju „dovoljno vremena za pripremu [svoje] obrane“²⁷.

39. U pogledu prava pošilatelja i ciljeva učinkovitosti i brzine iz Uredbe br. 1393/2007, smatram da se ne smiju ugroziti zbog čisto formalnih razloga koji ne bi utjecali na pravo na obranu adresata.

40. To bi bio slučaj da propuštanje korištenja standardnog obrasca u pitanju dovodi do nevaljanosti dostave u cijelosti, iako bi bilo moguće dokazati da, na primjer, adresat tog pismena razumije jezik na kojemu je napisano navedeno pismo ili da je pismo napisano na službenom jeziku države primateljice. U točki 52. presude Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665) Sud, kada je riječ o sličnim slučajevima, govori o „odbijanju koje samo ima za cilj otežati i očito predstavlja zlouporabu“²⁸.

41. Posljedično u slučaju propusta da se priloži standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi 1393/2007 prilikom dostave pismena koje se dostavlja na nacionalnom sudu²⁹ je da provjeri je li pismo bilo napisano na jednom od jezika koje adresat razumije ili na službenom jeziku države primateljice³⁰.

42. Iz točke 9. ovog mišljenja proizlazi da su tuženici naveli da im u svakom od sedam glavnih postupaka neki dokumenti i neki prijevodi nisu bili dostavljeni, iako su trebali biti.

23 — Vidjeti prema analogiji presudu Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665, t. 37. i 39.).

24 — Također vidjeti u tom smislu presude Simmenthal (106/77, EU:C:1978:49, t. 16.); Factortame i dr. (C-213/89, EU:C:1990:257, t. 19.); Courage i Crehan (C-453/99, EU:C:2001:465, t. 25.) kao i Muñoz i Superior Fruiticola (C-253/00, EU:C:2002:497, t. 28.). Štoviše, u točki 39. presude Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665) Sud dodaje da „više [...] odredaba [Uredbe] upućuje na to da se nepostojanje prijevoda može ispraviti“. Podsjećam da, iako je stara uredba zahtijevala prijevod, nije spominjala obrazac.

25 — Također vidjeti presude Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665, t. 52.) i Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264, t. 76.).

26 — Vidjeti u tom smislu presude Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264, t. 47.) i Alder (C-325/11, EU:C:2012:824, t. 35.).

27 — Vidjeti točku 52. presude Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665).

28 — Iz teksta članka 8. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007 jasno proizlazi da adresat pismena koje se dostavlja ima pravo odbiti primitak pismena samo ako ono nije napisano ili ako mu nije priložen prijevod na jednom od navedenih jezika. Također vidjeti uvodnu izjavu 10. Uredbe br. 1393/2007, koja predviđa da „kako bi se osigurala učinkovitost ove Uredbe, mogućnost odbijanja primitka pismena koje se dostavlja ograničena je na iznimne situacije“.

29 — Prema analogiji vidjeti članak 19. Uredbe br. 1393/2007.

30 — U ovom slučaju engleski jezik

43. Još preostaje ispitati pojam „pismeno koje se dostavlja“ koji Uredba br. 1393/2007 ne definira, kao što ne spominje ni priloge, čiji se broj i priroda mogu znatno razlikovati ovisno o pravnim porecima³¹.

44. U točki 73. presude Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264) Sud je presudio da ako je, kao što je to slučaj u glavnim postupcima, pismeno koje se dostavlja akt kojim se pokreće postupak, dostavljeni dokument ili dokumenti moraju adresatu omogućiti da ostvari svoja prava u okviru sudskog postupka u državi iz koje pismeno potječe, da identificira sa sigurnošću barem predmet i razlog zahtjeva kao i poziv za upuštanje u postupak³². Sud nastavlja navodeći da „dokumenti koji imaju samo dokaznu funkciju i nisu nužni za razumijevanje predmeta i razloga zahtjeva ne čine sastavni dio akta kojim se pokreće postupak“.

45. Na prvi pogled dostava ovjerene preslike akta kojim se pokreće postupak, na grčkom i engleskom jeziku, tuženicima je omogućila da sa sigurnošću identificiraju predmet i razloge zahtjeva u glavnim postupcima, što mora provjeriti sud koji je uputio zahtjev.

46. Međutim, u pogledu poziva na sudjelovanje u postupku pred sudom, čini se da postoji velika razlika između roka određenog aktom kojim se pokreće postupak i roka određenog spornim rješenjem³³ u glavnim postupcima. Na primjer, u slučaju S. D. Sija čini se da je rok određen aktom kojim se pokreće postupak bio 10 dana, dok je, izgleda, rok određen spornim rješenjem, koje je bilo dostavljeno samo na grčkom jeziku, bio 60 dana, što je tuženike prema njihovim navodima navelo na pogrešku. Međutim, na raspravi nije osporavano da je u svakome od glavnih postupaka rok određen spornim rješenjem isti kao onaj određen pridruženom „obaviješću“³⁴, a to također proizlazi iz spisa koji je podnesen Sudu (što je na sudu koji je uputio zahtjev da potvrdi). Ta „obavijest“ bila je dostavljena tuženicima kako na grčkom tako i na engleskom jeziku.

47. Ako bi suprotno indicijama navedenima u točkama 45. i 46. ovog mišljenja sud koji je uputio zahtjev utvrdio (*quod non?*) da je propust korištenja standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 i nepostojanje prijevoda spornog rješenja ili pak nesigurnost što se tiče rokova za upuštanje u postupak stvarno dovelo do kršenja prava na obranu tuženikâ, te manjkavosti trebale bi biti ispravljene u što kraćem roku³⁵ slanjem standardnog obrasca i prijevoda koji je nedostajao u skladu s pravilima dostave predviđenima Uredbom br. 1393/2007³⁶, što bi automatski potvrdio rok upuštanja u postupak koji je naveden u spornom rješenju.

48. U tom pogledu smatram, u skladu s očitovanjima španjolske vlade, da se valja vratiti, koliko je to moguće, na situaciju koja prethodi nepravilnosti³⁷. Naime, eventualne propuste u pitanju nije moguće ispraviti dostavom pismena koje se dostavlja i standardnog obrasca odvjetniku tuženikâ. Takva dostava ne bi bila u skladu s pravilima propisanim Uredbom br. 1393/2007³⁸.

31 — Vidjeti u tom smislu presudu Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264, t. 41. do 45.).

32 — [P]revođenje dokaznih sredstava može dugo trajati, a, u svakom slučaju, taj prijevod nije potreban u postupku koji će se voditi pred sudom države članice iz koje pismeno potječe i na jeziku te države (vidjeti t. 74. presude Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2008:264)). Ciljevi Uredbe br. 1393/2007 poboljšavanja i ubrzanja slanja pismena bili bi ugroženi ako bi se zahtijevao prijevod „dodatnih“ dokumenata.

33 — Valja istaknuti da ciparsko pravo predviđa dostavu spornog rješenja tuženicima.

34 — Iz toga slijedi da je u spornom rješenju i obavijesti pridruženoj aktu kojim se pokreće postupak, u slučaju S. D. Sija, određen rok od 60 dana za upuštanje u postupak.

35 — U tom smislu vidjeti presudu Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665, t. 64.).

36 — U tom smislu vidjeti presudu Leffler (C-443/03, EU:C:2005:665, t. 63.). Prema analogiji vidjeti članak 8. stavak 3. Uredbe br. 1393/2007.

37 — U tom pogledu navodim da su u vrijeme dostave sudskih pismena o kojima je riječ u glavnom postupku tuženici boravili u inozemstvu. S obzirom na to da tuženici u to vrijeme nisu imenovali ovlaštenog zastupnika u državi u kojoj se odvija sudski postupak, to jesu na Cipru, dostava tih pismena nužno je spadala i spada u područje primjene Uredbe br. 1393/2007, u skladu s člankom 1. stavkom 1. te uredbe. Prema analogiji vidjeti presudu Alder (C-325/11, EU:C:2012:824, t. 24. i 25.).

38 — Presuda Alder (C-325/11, EU:C:2012:824, t. 29. do 32.). Načini slanja sudskih pismena u građanskim i trgovačkim stvarima u državama članicama iscrpno su predviđeni sustavom utvrđenim Uredbom br. 1393/2007.

49. Prema mojem mišljenju drukčiji bi zaključak doveo u pitanje autonomno i jedinstveno tumačenje i primjenu Uredbe br. 1393/2007³⁹.

50. S obzirom na te elemente, smatram da propust dostave standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 u trenutku dostave akta kojim se pokreće postupak ne predstavlja razlog nevaljanosti dostave u cijelosti, ako je adresatu pismena bilo omogućeno da ostvari svoja prava u okviru sudskog postupka u državi iz koje pismeno potječe. Propusti kojima je povrijeđeno pravo na obranu adresata pismena koje se dostavlja trebaju se ispraviti u što kraćem roku i u skladu s pravilima dostave predviđenim Uredbom br. 1393/2007.

VI – Zaključak

51. S obzirom na prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na prethodna pitanja koja je postavio Anotato Dikastirio Kyprou odgovori na sljedeći način:

Članak 8. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”) i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 treba tumačiti na način da je dostava standardnog obrasca iz Priloga II. navedenoj uredbi adresatu prigodom dostave pismena koje se dostavlja potrebna u svakom slučaju, bez iznimke i neovisno o jeziku na kojem je napisano pismo koje se dostavlja i neovisno o tome je li potonjem pismenu priložen prijevod na jedan od jezika koje adresat razumije ili na službeni jezik države članice primateljice, ili ako postoji više službenih jezika u toj državi, na službeni jezik ili jedan od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava.

Propust dostave standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 u trenutku dostave akta kojim se pokreće postupak ne predstavlja razlog nevaljanosti dostave u cijelosti ako je adresatu pismena bilo omogućeno da ostvari svoja prava u okviru sudskog postupka u državi iz koje pismo potječe. Propusti kojima je povrijeđeno pravo na obranu adresata pismena koje se dostavlja trebaju se ispraviti u što kraćem roku i u skladu s pravilima dostave predviđenima Uredbom br. 1393/2007.

39 — Također vidjeti uvodnu izjavu 8. Uredbe br. 1393/2007 koja predviđa da se ta „Uredba, bez obzira na mjesto boravišta stranke, ne bi trebala primjenjivati na dostavu pismena ovlaštenom zastupniku te stranke u državi članici u kojoj se vodi postupak”.